

VIATGE A UGANDA I KÈNIA

(26/12/2022-07/01/2023)

Les selves equatorials africanes, les mítiques selves boirosses montanes, han estat sempre un lloc mític per a naturalistes, aventurers i viatgers. Feia molts anys que teníem al cap fer aquest viatge; endinsar-nos a les remotes selves equatorials de muntanya per mirar de veure moltes espècies diferents de primats –especialment les dues espècies d’homínids que conviuen amb nosaltres avui en dia, ximpanzé i goril·la-, buscar el mític bec d’esclop, i combinar-ho amb uns dies de safari i amb la nostra gran passió, gaudir dels esculls de corall. Finalment aquest any, aprofitant que després de la covid han baixat els preus per a l’observació de goril·les i ximpanzés, ens hem decidit a fer-ho.

Des de tota la vida que he preparat els viatges a fons, a consciència, gaudint dels mesos d’organització de logística, combinacions, llocs per visitar, espècies per veure a cada indrets, etc. M’apassiona preparar tots els detalls de la ruta, els ocells anhelats que puc veure, el millor traçat del recorregut, la logística, etc.

Tanmateix, cada vegada em falta més temps i aquest cop vaig dipositar tota la confiança en l'amic Christian Boix, gran naturalista i ocellaire, i coneixedor a fons de tot el continent africà. Ell, a través d'African Geographic, ens va fer un bon cop de mà per a dissenyar la ruta, contactar amb els guies locals i reservar llocs per a dormir, permisos per a entrar als Parcs i ens va orientar sobre on veure les espècies que més desitjàvem observar.

Tot això amb el preu més ajustat possible i amb el període reduït de 12 dies, els únics disponibles per motius de feina. I, tot sigui dit, en Christian ho va aconseguir amb molt d'èxit. Tot va funcionar a la perfecció i va poder fer possible l'encaix de tants factors, interessos, horaris, preus, prioritats i condicionants de la pandèmia, el calendari i les exigències de la nostra família viatgera.

En Sam i en Joel són molt agradables. Molt oberts i riallers. Tant bon punt ens han recollit a l'aeroport d'Entebbe, s'han fet bons amics d'en Quim i en Ponç, tant parlant de fauna com sobretot de futbol. Ells dos fan una perfecta combinació de Natura, conducció i logística. Un duo idoni per a fer-nos de guies per aquestes terres incertes i complexes.

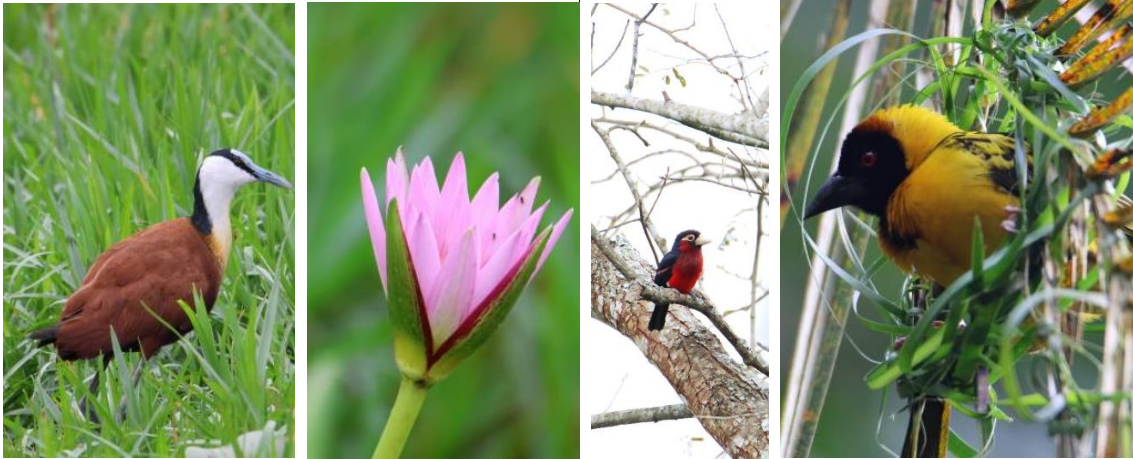
En Sam, que és el guia ornitològic, en realitat es diu Niwamanya Samuel (rwenzelsam@gmail.com) i en Joel és en Bahati Yoweli (yoweribahati@gmail.com). Si mai teniu ocasió de visitar Uganda, no dubteu ni un moment en contactar amb ells. Grans ornitòlegs i atents guies de Natura, país, societat, història i... futbol! Amb ells riem, "bimbem" i podem descobrir el país a fons.

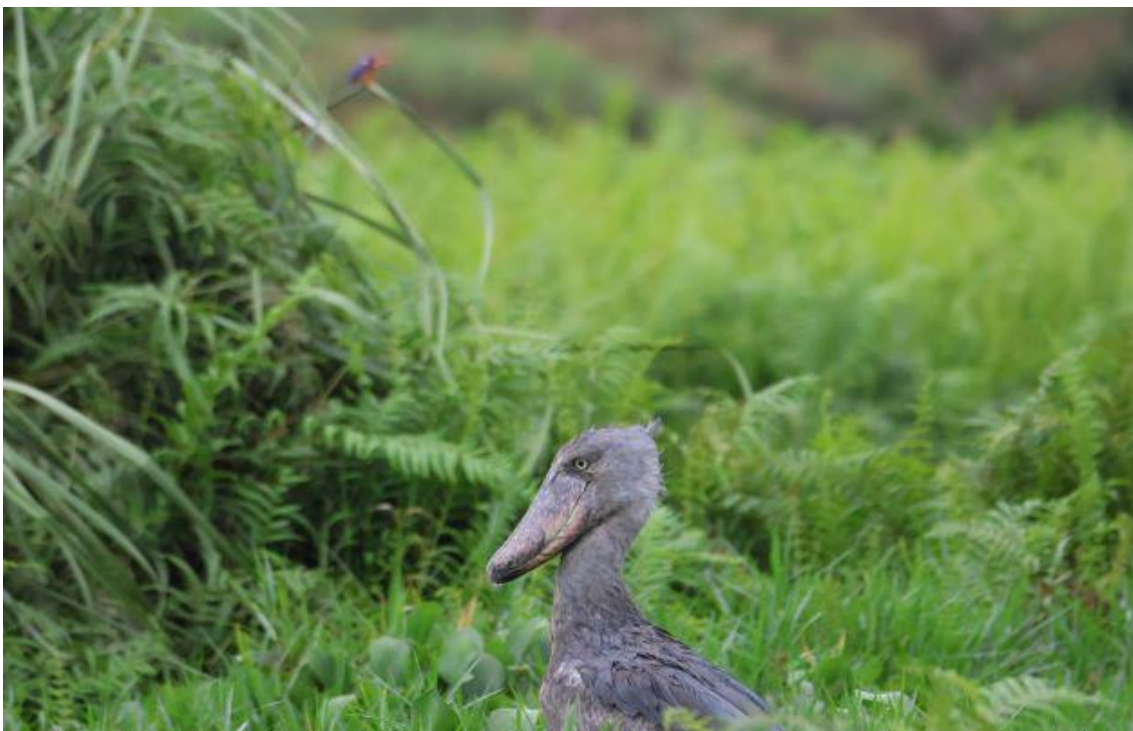
Mabamba Swamp, 27 de desembre

No hem dormit ni un moment a fons; alguna capcinada a l'avió, i a les 4 del matí posàvem els peus a Uganda, després d'una cansada aturada a Kigali, Ruanda. Tant bon punt posem els peus a terra, ens esperen en Sam i en Joel, amb el cotxe a punt, i també ens espera una altra sorpresa, una pluja persistent que, juntament al cansament, ens deixa una mica atuits. Després dels pertinent papers i d'esmorzar, posem ruta al primer dels objectius del viatge, els aiguamolls de les ribes nord del mític Llac Victòria amb la il·lusió de tenir la sort de veure un dels ocells més extravagants del món, el bec d'esclop!

Mabamba Swamp és a només 40 kms en línia recta de l'aerport d'Entebbe, el més important del país, situat al sud de Kampala, la capital, a les ribes del llac Victòria. Però d'aquí a Mabamba cal fer una volta llarga pel nord i, sobretot, fer-la per camins en un estat deplorable.

Aquí comencem a tastar els famosos "African massage", que no vol dir res més que passar-se hores saltant i gronxant-se dins el vehicle, mentre intentem fer quilòmetres per infernals camins de terra, fang, esvorancs, pols, gallines, nens jugant a pilota, motos aturades al mig de la via, parades ambulants de mangos, gent xerrant al centre del camí aliens al pas de vehicles i mil incidències més cada dos minuts. Això és Àfrica. Ja no ho recordava. Em porta records dels viatges a Sudàfrica, Zàmbia, Bostwana, Lesotho, Moçambic i Zwazilàndia fa 5 anys i, sobretot, de quan vaig anar a Burkina, Mali, Togo i Benin l'any 2002, quan la Mercè hi estava fent voluntariat social amb una ONG de Sant Feliu de Guíxols.

Passen dues hores i mitja, i arribem a les ribes del llac Victòria, entre papirus, canoes i "mabambes", peixos llargaruts que estan exposats en precàries parades de fusta. Tenim son, però l'emoció de pensar que potser veurem aquesta joia d'aspecte prehistòric ens anima a concentrar-nos mirant entre llacunes i nenúfars.

La sort ens somriu i s'atura la pluja. Pugem a una canoa i naveguem per les aigües d'aquest immens llac, entre jacanes, teixidors africans i ocells "nostres" que passen aquí l'hivern (quina il·lusió veure els "nostres" martinets rossos, agrons rojos, orenetes i abellerols! Aquí estan tranquils i viuen feliços entre mosquits i peixos els mesos freds de l'hemisferi nord).

Portem més d'una hora gaudint de l'espectacle. En Ponç no pot evitar fer centenars de fotos. Però el "shoebill" no apareix. De sobte, el noi que porta la barca rep una trucada al mòbil (potser no hi ha aigua corrent, ni asfalt a cap carretera, ni llum, però el mòbil mai falta a cap casa ni cap indret, per remot que sigui!). A no gaire distància una altra barca ha localitzat un exemplar.

Hi anem a tot drap i, ja de lluny, veiem la silueta inconfundible d'aquesta barreja d'ocells i dinosaure, de grua i drac, de cigonya i pterodàctil. És immens!!! És una meravella d'animal.

Quina cosa tan rara, no podem de dir. El tenim a 25 metres, a 20, a 15... S'atura i busca peixos. Camina cap a nosaltres, se'ns apropa a 10 metres. I a 8... Finalment, a uns 6 metres, decideix descansar, amb la mirada fixa sobre l'aigua i ben a prop nostre. A mi em cau alguna llàgrima, no sé si fruit del cansament i la son, però sobretot de veure'm sorprès per un ocell que havia vist mil vegades en imatges, però mai m'hagués imaginat així. A l'altra riba d'aquesta entrada d'aigua del llac, un altre exemplar arriba volant, exhibint una envergadura descomunal i un vol plàcid i dominant. Després d'acomiar-nos d'aquesta bèstia, empenem la tornada. A la riba donem una bona propina al patró. Sempre que gent local ens ensenya Natura no dubto en donar propines; és la manera que valorin encara més aquest patrimoni, el conservin i el mantingui per a sempre. Fem unes fotos de colònies de teixidors, recuperem la furgo i de nou més massatge africà un parell d'hores, fins finalment arribar a una carretera asfaltada. Estem molt cansats i mirem de fer un son al cotxe després de dinar a peu de carretera.

La llum de tarda ens acompanya, esplèndida, mentre fem ruta cap al nord, amb un nou objectiu, arribar als boscos de Kibale, passant la nit al poble de Bigodi. Pel camí, anem veient ocells i fent bimbo, anem gaudint dels pobles africans, de la seva màgia, llums, vestimentes, menjars i colors.

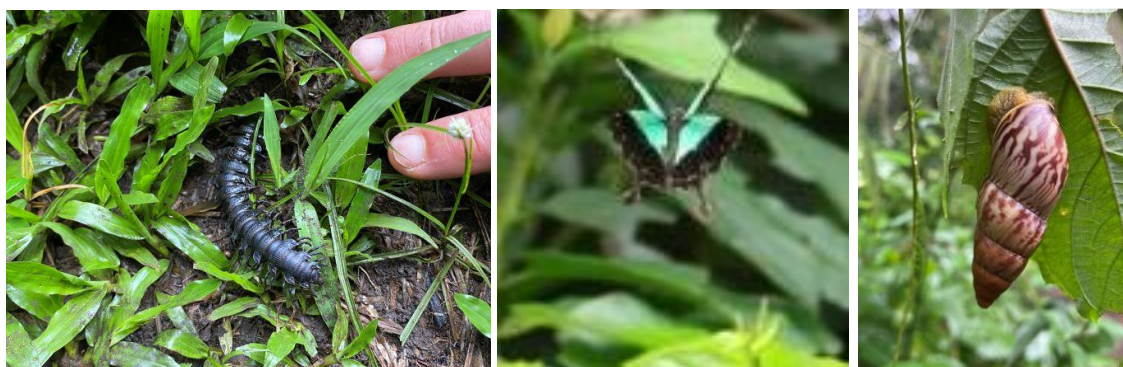

Coincidim, ja a Kibale, amb un casament d'una jove del poble. Mentre estem sopant, ens demanen que ens incorporem a les fotos que estan fent, i entre riures i alegria formem part momentàniament d'aquella celebració.

Kibale, 28 de desembre

Portem dos dies Uganda i sembla que ja hi haguem estat una setmana. Hem pogut creuar mig país, hem vist tants paisatges, tanta gent, etc. I ara som al poble d'ells, d'en Sam i en Joel. Casualment són tots dos d'aquest poble. Ahir ens van acompanyar a l'hostal on hem passat la nit i ells se'n van anar cap a casa amb les seves famílies.

Al matí hem estat mirant ocells per una reserva molt interessant, situada en un bosc de ribera a tocar del poble i gestionat per una entitat local. No només hem fet bimbos (entre ells el preciós *Flufftail* i nombrosos turacos) sinó que hem mirat de col·laborar en el projecte, comprant tota mena de records fets a mà, com ocells o ximpanzés esculpits a mà amb fusta.

Pels voltants, els macacos ens obsequien amb els seus jocs, cerimònies i organització social. És un espectacle que mirem durant molta estona; es desparasiten, corren, fan tombarelles, salten, s'estiren la cua...

Tanmateix, Kibale és conegut arreu del món perquè és el millor lloc on veure l'animal més propers als humans, el ximpanzé. Si bé és cert que té un germà proper, el bonono, que viu a les selves més occidentals del continent, el ximpanzé és el gran referent en similitud als humans. No debades es diu que compartim el 98% dels gens. I, de fet, la subfamília dels "homínids", està composta avui en dia per només 5 espècies, un cop extingides diverses espècies del gènere *Homo*. Avui en dia només hi ha l'*Homo sapiens*, les dues espècies de *Gorilla* sp. i les dues del gènere *Pan*, dels quals avui hem tingut l'objectiu era veure el ximpanzé, el *Pan troglodytes*.

A primera hora de la tarda hem entrat al Parc Natural de Kibale, una selva densa i humida, casa d'aquest primat tan especial. Estàvem acompanyats de dos grups més d'estrangers que venien amb el mateix objectiu. Ens hem separat per grups. A nosaltres ens ha tocat ser el que anava cap al fons de la vall i ens hem fet un tip de caminar i caminar. Els ximpanzés no apareixien. Hem estat més d'una hora i mitja voltant, sense sortir. Finalment, l'altre grup ha trobat dos exemplars i ens han avisat. Corrent, ben esverats, hem anat fins al lloc. Malauradament eren dalt de dos arbres molt alts, a les capçades, alimentant-se incessantment de fulles i sense oferir gaire angle per a gaudir-los. Estàvem veient ximpanzés, però entre el mal al clatell de tant mirant amunt, la distància, i el fullam, estàvem un xic decebutos. Ens imaginàvem que els veuríem una mica més a prop i en millor posició...

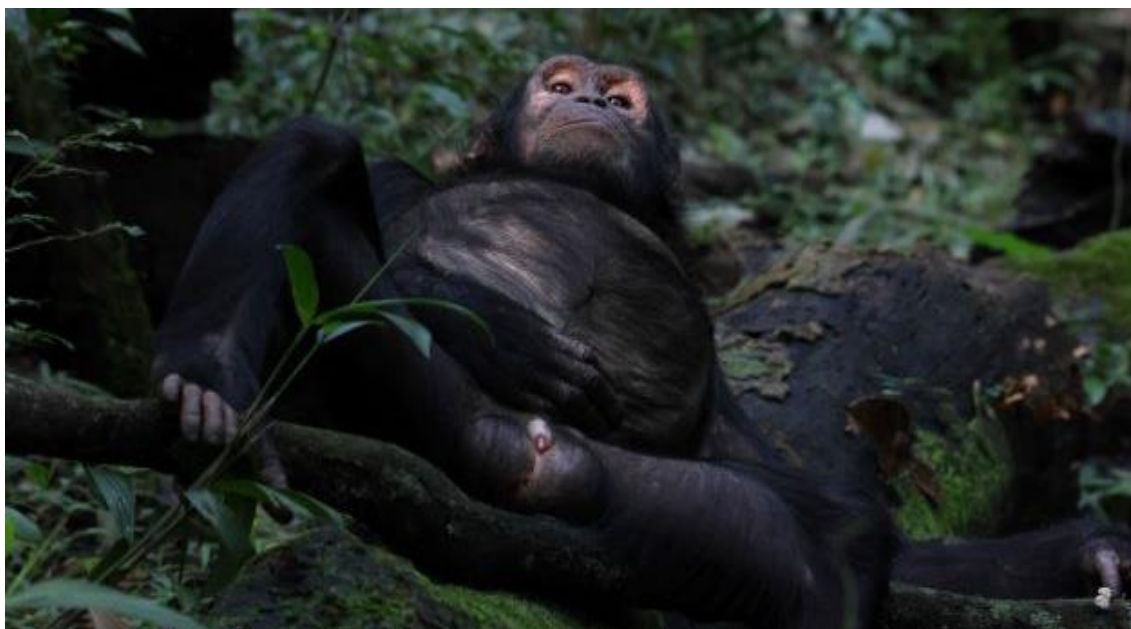

Hem tingut paciència, molta paciència. Però el nostre cosí homínid tenia poques ganes de deixar-se veure. Les hores passaven i l'altre grup ha marxat. Hem decidit esperar una mica més. De sobte, el ximpanzé ha pensat que havia de ser una mica social amb els seus parents del gènere *Homo*. I allà ha començat el veritable festival, un dels moments més apassionats que mai hagi viscut.

Ha trigat pocs segons per baixar de l'arbre, gronxant-se com un malabarista amb una agilitat enlluernadora. Nosaltres érem al peu de l'arbre. Cada vegada el teníem més a prop. En poc segons l'hem tingut al davant, mirant-nos un parell de segons a uns dos metres, fins posar-se a caminar com un humà però de quatre potes, plàcidament pel mig del bosc. L'altre ha fet el mateix, però en una altra direcció. Hem seguit el primer pel mig del bosc.

Després d'uns deu minuts d'empaitar-lo discretament, ha decidit aturar-se. La guia ens ha dit que ens hi podíem apropar fins a uns 10 metres, tot i que ell després se'ns ha apropat més, fins quedar-se sobre un tronc una llarga estona. Estava tranquil, pensatiu, reflexiu, abstret com un humà mirant a l'infinit. Quina mirada que tenia!

M'ha deixat estabornit d'emoció pensar que aquella espècie és tan propera a nosaltres. A la vida he vist més de 4000 espècies d'ocells, més de 500 de mamífers i vés a saber quantes de peixos, insectes, amfibis, plantes... I aquell animal era el més proper a mi de tots els de l'univers. No podia ni fer fotos, abstret com estava en mirant els seus ulls, les seves celles, els arcs supraoculars, la mandíbula, el pèl, els dits de les mans i els peus. Com n'arribem a ser d'iguals!

Al cap d'una estona ha arribat l'hora del comiat, perquè ell pugui fer la seva vida. No l'hem destorbat més i li hem dit un adéu humà, entranyable. Allà l'hem deixat, al seu bosc. Un bosc on, potser, fa un parell de milions d'anys, hi havíem conviscut nosaltres i algun altre homínid similar a l'actual ximpanzé. Impressionant, pensar-ho!

La tarda de queia però encara teníem una altra sorpresa més d'aquest dia tant intens: Justament avui hi havia un partit de futbol al poble i en Sam i en Joel, que són entrenador i ànima de l'equip, ens han obsequiat en formar-ne part. Ha estat inoblidable!

Hem acabat perdent l'equip d'en Ponç, en Quim i jo, davant de l'equip d'en Sam i en Joel, per 5 a 4. En Ponç ha fet dos gols, i en Quim i jo hem fet algunes jugades molt bones, han quedat sorpresos del nivell de nens de 13 i 16 anys i d'un vell com jo de 47! El camp tenia condicions pessimes, com també la pilota, les porteries, els límits del terreny de joc, etc.

El partit s'ha acabat quan la manca de llum ja no donava per a més i ja ni es veia la pilota. Les condicions eren les que eren, però ells jugaven al 100%, ho donaven tot a cada jugada i era un veritable partit seriós i "oficial". Ens ha encantat. En agraïment, hem decidit comprar una bona pilota quan arribem a alguna ciutat, per regalar-la a en Sam i en Joel, i a tot l'equip.

I aquest 29 de desembre, encara ens deixaria un darrer tresor; amb llum d'un focus potent anem a buscar mussols (en veiem dos de preciosos), enganyapastors i, el gran objectiu, un potoo, una mena de primat nocturn de gran ulls, similars als tarsiers i els aye-aye.

Entre badalls, esgotament d'un dia inoblidable, lots, cants de mussols, basses, amfibis i mosquits, ens posem al llit. Han estat quinze hores trepidants, 12 de dies i 3 de nits. Un dia que recordarem per sempre, entre els ximpanzés, el partit de futbol amb ugandesos, els bimbos, la sortida nocturna, les bromes amb en Sam i en Joel, etc. Quin gran dia!

Queen Elisabeth National Park, 29 de desembre

Quan miro el mapa i veig que som en plena vall del Rift, aquesta gran vall que està esquinçant Àfrica en dues parts, i quan veig que passem per llocs de gran significat històric de les conquestes angleses d'aquest continent com el llac George, el llac Eduard o el famós pont sobre el Kazinga Channel, m'entra una barreja de sentiments, d'admiració, d'emoció, d'incredulitat.

Sí, som aquí, i tenim les grans muntanyes de Ruwenzori a ponent, i les planes amb llacs immensos a llevant. Aquest matí hem fet un dels “African Massage” més brutals de la meua vida. Hem sortit a les 7 en punt de l’hostal i no hem parat de saltar i saltar, fins al migdia, passant per veritables culs del món.

Llocs remots, paisatges esplèndids i, sobretot, pobles autèntics, sense un bri de turisme o de presència occidental. Justament aquests dies és el moment de la collita del mango a les planes (com vàrem veure abans d’ahir) i de les bananes a la muntanya. Desenes de persones carreguen plàtans fins als camins.

Aquí, en precàries motos, en bicis soferts o en enginyosos patinets artesanals (però que fins i tot tenen amortidors fets amb gomes de pneumàtics!), els porten fins a les “carreteres”, per dir-ne d’alguna manera. I és aquí on camions carregats com mules els fan baixar com poden fins als pobles de la plana, on es distribuiran arreu del país. Hem vist desenes de milers de plàtans, aquest matí!

I tot això ho hem vist entre muntanyams i llacs de muntanya, entre nens que no paraven de dir-nos “abazungo” (que vol dir “blancs!”) mentre somrient i il·lusionats ens saludaven. No hem parat de saludar en tot el dia, per agrair-los aquesta benvinguda i no trencar-los la il·lusió que, potser, és allò més bonic que els haurà passat durant el dia.

Com n'és de senzill ser feliç amb la innocència d'un infant que no té joguines, ni ordinadors ni mòbils com tenim aquí. I com la voldrien aquesta felicitat tantes persones del nostre esberlat món!

I, entre tots aquests paisatges, s'obre camí un immens parc natural, sense tanques ni límits físics, però amb antílops, elefants i facocers, el Queen Elisabeth National Park. És un dels parcs més extensos del país, envoltat de llacs a llevant, muntanyes a ponent i gran extensions sabanoides plenes de pastures, grans herbívors i nombrosos elefants.

El primer que hem vist ha estat llunyà, però no per això més sorprenent. Al cap de poc un altre, i encara un altre i dos més. Al final no ens podíem aturar per cada elefant que vèiem. El que més sorprèn és la tranquil·litat amb la que conviuen amb vaques, carreteres, poblats i ramaders. A diferència dels altres parcs naturals que he vist al llarg de la vida a l'Àfrica, aquest és de "portes obertes", sense tanques ni límits, i amb presència humana al seu interior.

Enmig del parc, creuant el Kazinga Channel, hem fet una aturada per trobar un parell de *Gonoleks*. Al mateix lloc hem gaudit de pelicans, abellerols de diferents espècies, estornells, voltors, marabús, *Sunbirds* i diversos ocells nous que encara no havíem vist durant els dies de viatge per zones més aviat forestals.

Buroma, 30 de desembre

Avui és el dia abans del gran dia. Estem a Buroma, porta d'entrada del mític parc de Bwindi Impenetrable National Park. Al matí jo he anat ben d'hora amb en Sam i en Nicholas Tugimisirize, a fer bimbos per la selva africana.

Paradoxalment, n'he vist menys de nos del que em pensava, perquè l'any 1994 amb en Deli Saavedra, en Toni Llobet i en Nino Vilanova vàrem estar als boscos kenians de Kakamega i ja vàrem veure moltes espècies de les selves centrafricanes.

Durant tot el matí entre micos, *Greenbuls*, picots, *Sunbirds*, *Flycatchers* i papallones de colors, ens han acompanyat dos soldats-guardes armats fins a les dents, un al davant i l'altre al darrera. Són els escortes, que s'asseguren que cap turisme resultarà afectat per les guerrilles que arriben sovint des del Congo empeses per la inestabilitat política del país.

Mirant ocells, “pixant”, descansant o menjant, aquests dos soldats han estat la meua ombra. M’he sentit una mica malament, avui, tot mirant ocells; un blanc amb tres guies de Natura i dos escortes passejant pel mig de la selva, creuant-nos amb gent d’un poblat que viu a l’altre extrem del Parc i que no té permesa la circulació motoritzada, pel que han de carregar quilos i quilos al cap i espatlles mentre creuen la selva durant tres hores, entre elefants, goril·les, mosquits i fang. Mentrestant, en Ponç i en Quim han agafat unes bicis de l’hostal on ens estem i se n’han anat a tallar els cabells. I la Mercè s’ha quedat a fer tallers de cosir roba amb les dones del projecte www.ride4woman.org d’apoderament de dones vídues o noies maltractades. El pentinat d’en Ponç i en Quim és un fart de riure, realment és evident el que ha dit el perruquer quan han entrat: era el primer cop que tallava cabells a persones blanques. En fi, una experiència més.

Com tots els pobles, la vida hi transcorre amb passivitat i calma, però alhora hi batega un ritme que barreja resignació i conformisme, amb motivació per explorar els canvis que els arriben gràcies al turisme. Un turisme que arriba aquí empès per un únic protagonista, el goril·la. Sempre dic que viatjant i exercint activament el turisme sostenible, valorant i deixant diners als llocs on conserven espècies i hàbitats, és una de les millors maneres que tenim de contribuir a la preservació del nostre Planeta.

La gent de Buhoma saben que, en bona part, el seu futur i el seu benestar depèn del goril·la. Sense goril·les se’ls acaba el privilegi que converteix aquest poble en un indret diferent del de la

majoria d'altres poblets del país. I sense selva no hi ha goril·les. Per tant, tot un valuós ecosistema de selves, ocells forestals, insectes, amfibis, primats diversos (ja hem vist 8 espècies diferents!), plantes i paisatge està garantit que es conserva sempre i quan hi hagi goril·les i hi hagi gent com nosaltres que els ve a veure.

A la tarda hem exercit una mica més de “turistes sostenibles”. Ahir quan arribàvem a Buhoma vàrem veure un precari cartell atrotinat que deia quelcom com “pangolin rescue center”. Empesos per la il·lusió de veure aquestes criatures, hem mirat d'arribar-nos-hi amb l'ajuda d'en Sam, en Joel i en Nicholas, que coneixen el noi que ha tingut aquesta iniciativa. Es tracta d'un petit espai, amb una barraca de fusta on guarden per uns dies els pangolins que la gent troba als seus jardins; abans els mataven a cops de pal. Ara, amb el boca-orella, avisen aquest petit centre, el qual els va a buscar i després d'un dies de repòs i bons aliments, els porten a boscos protegits. Ens ha encantat contemplar aquesta meravella de criatura, les seves escates, els seus moviments, el morro, la cua, la capacitat d'enfilar-se, l'agilitat, etc.

Bwindi Impenetrable Forest, 31 de desembre

Aquest matí hem viscut una de les experiències de la nostra vida. A trenc d'alba ja érem a l'entrada del Parc. Després d'una presentació inicial (un “briefing”, que en diuen ara), i de veure unes danses tradicionals locals encaminades a donar sort als visitants, ens han distribuït en 4 grups de 8 persones. Un màxim de 32 persones cada dia poden conviure durant una hora de rellotge (exactament 60 minuts, ni més ni menys), amb aquest primat, aquest homínid, tant excepcional com escàs.

Només queden al món uns 800 exemplars, més de la meitat dels quals són a Bwindi, Uganda. Alguns més a Rwanda i alguns pocs malviuen per les selves congoleuses, maldant per no ser abatuts per guerrilles o furtius.

Inicialment tenim problemes per l'edat d'en Quim, que encara té 13 anys i, teòricament, només hi poden anar els nens de més de 14 anys. Finalment, assumint el risc de possibles accident per part dels pares, ens el deixen incorporar. Pugem al vehicle i fem una hora de pistes (si es poden qualificar de pistes uns camins absolutament destrossats), creuant pobles del límit oriental del Parc fins arribar a un poblet minúscul, un cul de sac, prop de Kachulangenyi. El vehicle amb prou feines pot passar per estrets carrers entre barraques. Allà ens hi espera una comitiva de nens amb dibuixos fets a mà de goril·les i un seguit de nois i home que faran de portejadors a qui vulgui no carregar pes durant la recerca dels goril·les.

Comença la caminada. Al límit del poble ja hi comença el bosc, amb una línia tan ben marcada com preocupant; a l'oest, conreus de blat de moro i pastures, sense ni un trist arbre. A l'est comença el Parc Nacional i amb ell la més espessa i ben conservada selva. Goril·les, aguanteu aquí molts anys, si us plau, que és la garantia que aquesta selva s'hi mantingui en bon estat, sense ser tallada. Turistes, veniu-hi, que és l'altra condició perquè perseverari la selva en aquest racó de país.

Dels diferents grups de goril·les que hi ha a Bwindi, només vuit famílies han estat acostumades a conviure durant una hora al dia amb els humans. Les altres es mantenen al bosc, evitant el contacte. D'aquesta manera es poden mantenir els dos objectius, el de turisme sostenible que permet garantir-ne la viabilitat per la font econòmica que suposa (cada visitant paga uns 300-400 dòlars; val a dir que els més ben invertits de la meua vida justament per aquesta raó), i d'altra banda es manté el gruix de la població intacta i "inalterada" per l'acció humana.

I sí, al cap de molt menys temps del que crèiem, els rastrejadors que inicialment enceten la recerca diària a trenc d'alba, avisen el cap d'expedició que ja han localitzat la família de goril·les que és l'objectiu del dia. Quan hi som a prop ens indiquen que ens hem de posar la màscara. Així ho fem. Al cap de poc ja veiem un goril·la jovenet entremig del fullam. Ens hi acostem i, com per art de màgia, del bosc en surt una femella, i una altra, i un petit goril·la graciós i entremaliat, esmunyint-se entre arbustos i poc després fent una exhibició dalt dels arbres.

I, al cap de pocs segons, apareix una massa enorme, brutal, de color negre i cara de pocs amics; és el cap de família, l'esquena platejada, el "mascle alfa", anomenat "nas gros" amb la llengua local. Ens creuem la mirada. M'emociono. Penso que ha anat de ben poc que desapareix ell, la seva família i la seva espècie. Ens mira amb estranyesa, amb una sensació de tenir la situació controlada però no relaxar-se.

Al cap de deu minuts s'enfada i ens marca territori, picant-se el pit i venint corrent cap a nosaltres. Jo i en Ponç estem al davant. El tenim a deu metres. Tothom al nostre darrera retrocedeix espantat; en Ponç m'agafa el braç i fa algunes passes i s'ajoca.

La Mercè és darrera meu i ho aconsegueix filmar tot. Een Quim fa tres passes fins darrera un arbre per a buscar protecció. Quedo parat de la meua reacció; no m'altero i segueixo palplantat on era, davant per davant del goril·la. És inconsciència? És confiança amb el fet que sé que només ho fa per a marcar terreny?

No ho sé, però pensat fredament és una bogeria romandre dempeus contemplant com una bèstia de dos-cents quilos, de força imparabile i d'ullals esmolats ve corrent cap a tu bordant i amenaçant-te. Finalment s'atura i retrocedeix. És un dels moments més intensos de la meua vida.

Seguim una estona més gaudint d'aquest grup familiar compost per deu exemplars. Mengen, descansen, ens miren, juguen, ingereixen herbes sense parar. I així passen els minuts, s'esfilagarsa l'únic temps de tota la meua vida que podré contemplar aquesta joia animal en llibertat.

Finalment arriba el moment. I just passada una hora, com si ells ho sabessin, fan més agradable l'adéu marxant tranquil·lament cap al bosc. No som nosaltres qui hem d'anar-nos-en resignats, sinó que són ells qui ens abandonen, dient-nos adéu entre el sotabosc dens de Bwindi.

La resta del dia l'hem passat fent "African massatge", tret d'una horeta que hem estat mirant ocells (i fent diversos bimbos!) a les cotes més altes de la selva. A partir d'aquí comencem a baixar i deixar enrere el mític parc de Bwindi Impenetrable National Park, les seves selves i els seus, certament, boscos impenetrables.

Passem també per vessants totalment coberts de produccions de te. Vessants que algun dia varen ser selves denses plenes de vida, de goril·les i de biodiversitat. Una paradoxa més de la transformació dels paisatges en espais agrícoles.

Malgrat tot, si es conrea de forma socialment justa i ecològica i si s'hi mantenen racons forestals i mosaic de selva, es pot mantenir prou bé la biodiversitat i alhora produir llocs de treball.

Després, tres hores de pistes infernals, seguides de 3 hores més de carretera ens serveixen per creuar mig país fins arribar a les sabanes del llac M'buo, un parc natural on passarem la nit. La darrera nit de l'any, per cert.

Lake M'buoro, 1 de gener

Ahir era cap d'any, però estàvem esgotats del dia abans, entre goril·les i tantes hores de cotxe. No vàrem fer res d'especial, tret de menjar 12 grans d'arròs sota les fictícies campanades que vàrem idear amb cops a un capçal de llit metàl·lic.

De bon matí sortim a fora la petita cabana, en un lloc d'impressionant panoràmica. Al fons, sabana extensa i paisatge africà; zebres convivint amb vaques amb total normalitat. Joves amb motos tornant de festes a pobles escapats arreu de la plana.

Després d'esmorzar i d'aprofitar el wifi per a respondre els centenars de missatges desitjant-nos bon any, fem un safari apassionant entre girafes, búfals, zebres, impales i ocells, molts ocells, moltíssims ocells de diferents hàbitats (bosquines, aiguamolls, sabana d'acàcies, pastures, etc.); una nova exhibició africana, ara de sabana i no pas de selva, formidablement guiada de nou per en Sam i en Joel. Passen les hores i hem de dir adéu a Uganda.

De nou moltes hores de cotxe fins arribar a l'aeroport d'Entebbe, la porta d'entrada a un país que ens ha encantat. Aquí deixem la primera part d'aquest viatge, a punt per a descobrir Kènia, un país on vaig estar-m'hi un mes amb en Toni, en Deli i en Nico, la tardor de 1994, i que ara vull descobrir amb la Mercè i amb els meus fills.

Shimoni, 3 de gener

La Mercè sempre diu que els coralls són el major espectacle de Natura del món. Hi estic d'acord. Encara recordo l'octubre de 1994 quan vaig patir un xoc Stendhalià en entrar per primer cop en un escull de corall, no gaire més al nord d'on som ara, a Malindi. Vaig entrar en xoc en veure tantíssims peixos nous per a mi, aigües lluenturqueses i blaves, coralls recargolats d'orfebreria submarina, etc. No m'ho podia creure.

Portem dos dies aquí, amb una calor insuportable, que només remet quan som al paradís, és a dir, sota l'aigua envoltats de peixos de colors, de morfologies inimaginables dels coralls més diversos. Mentrestant, a les ribes, les mareas colguen lentament les arrels dels manglars en unes llums tropicals delicioses.

El problema és que la nostra passió per estar-nos dins l'aigua ens ha provocat cremades importants a l'esquena, malgrat haver-nos posat crema una i altra vegada. Però amb un sol equatorial de migdia, raigs zenitals, pell blanca de l'hivern al nostre continent i moltes hores (més de cinc hores mirant d'identificar peixos sense aturador) ha estat un còctel massa perfecte per la nostra pell. Ara ens hem posat crema hidratant, però ens cou l'esquena i no sé pas com ens ho farem per dormir.

Llàstima que se'ns ha fet malbé la càmera submarina, la "Gopro", quan a en Ponç se li ha obert sota aigua mentre filmava. No tenim cap foto del formidable fons submarí de Shimoni, en concret del parc que hem visitat tant ahir com avui, Kisite Mpunguti National Marine Reserve, un parc protegit des de 1963 i que acull un dels millors esculls que he vist a la meua vida, equiparable a la Gran Barrera Australiana i potser lleugerament inferior al mar Roig. En tot cas, l'aigua més càlida que a Austràlia ens ha permès gaudir-ho molt a fons, l'estona que hem volgut, sense passar fred. Hem fet diverses capbussades de més d'una hora, amb breus descansos per hidratar-nos, menjar quelcom i tornar-se a capbussar al paradís.

Mrima Forest i Mombassa, 4 de gener

Avui la Mercè ha fet 51 anys. Al vespre ho vàrem celebrar amb un bon sopar després dels dos dies intensos de paradís submarí. De bon matí, encara de fosc, jo m'he llevat aviat i he deixat la bossa feta per quan ella i els nois anessin cap al nord, direcció Mombassa, des d'on aniríem cap a Tsavo. Però mentrestant, he fet un matí intens de birding amb un grandíssim ornitòleg local, en Mustafa Adamji (madamjee.ma@gmail.com) molt recomanable si mai aneu a Kènia. Amb ell hem estat veient ocells i fent un bon grapat de bimbos a la costa oriental del país, entre Shimoni i Diani, on ens hem retrobat al migdia amb la família.

Tota la tarda l'hem passada al cotxe. Primer per arribar a Mombassa, tot agafant el ferry que creua la badia del sud de la ciutat, el segon port més important de tot el continent africà després de Durban.

Posteriorment, hem patit justament aquest important port i el trànsit que genera: milers i milers de camions enfilen la carretera des de Mombassa cap a Nairobi carregats amb contenidors que arriben per mar de tot el món, per distribuir tota mena de mercaderies i materials arreu de l'Àfrica central, des de Mombassa a Nairobi, Kinshasa, Juba, Kigali, Entebbe, Kampala i el conjunt de països de l'est i centre d'aquest immens continent. Hem anat a 40-50 kms/hora durant 5 hores, fins que finalment, ja al capvespre, entràvem al mític parc del Tsavo, on hi passarem tot demà i mig demà passat.

Les primeres hores del Tsavo ja han estat molt productives, amb moltíssims ocells com gangues, hubares, vídues, abellerols, estruços, a més d'impales, zebres, elefants, etc. En Ponç ha gaudit de valent fent fotos, i tots plegats hem assaborit els paisatges africans de sabana plens de gran fauna, i recordant l'esplèndid viatge a Kruger de fa 4 anys.

Tsavo East, 6 de gener

Acabem aquest viatge meravellós a un dels parcs emblemàtics d'Àfrica, on les terres són més vermelles que enlloc, el mític Tsavo. Hem observat tants animals durant aquests dos dies que es fa llarg d'explicar-ho.

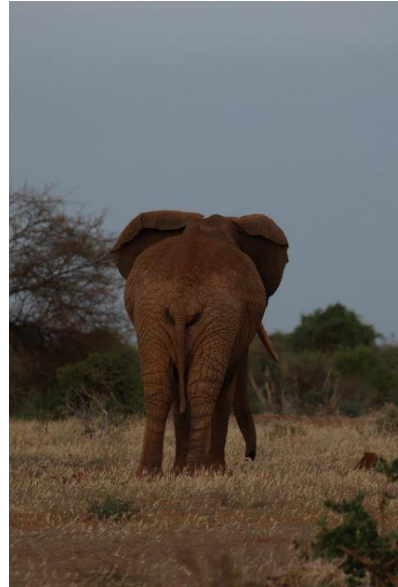
Potser un dels millor moments ha estat la cacera frustrada d'un Waterbuck per part d'un grup de quinze lleons. Ho han intentat sigil·losament, de forma dissimulada i fent-ho per diferents flancs, envoltant l'objectiu. Avançaven curiosament, entre l'herba alta. De tant en tant s'aturaven, s'ajocaven i deixaven passar l'estona.

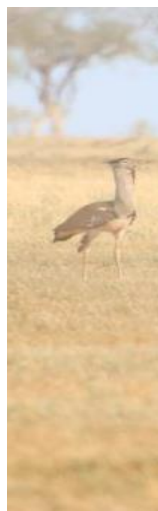
Després hi tornaven, a poc a poc. Finalment, al cap de prop d'una hora, el Waterbuck se n'ha adonat abans que li poguessin tallar la retirada i ha fugit cap al flanc lliure, deixant la família amb un pam de nas. Eren sobretot femelles, i algun dels pocs mascles de la zona no hi ha intervingut. Uns mascles, per cert que s'arrenquen la cabellera amb les ungles per la gran calor que fa al Tsavo, on veure un lleó mascle pelut és ben difícil.

En Ponç i en Quim han fet milers de fotos de mamífers (ja portem vistes prop de 40 espècies!), d'ocells i de paisatge, mentre hem estat fent safari, binocles en mà, guia d'ocells i de mamífers a punt en tot moment, i ben arrecerats del sol.

La pols rogenca de Tsavo ens ha deixat vermells de dalt a baix, com també als elefants, estruços, hubares i tot el bestiam que corre per aquest paradís de llum, fauna i paisatges africans.

Un dels millors llocs del parc ha estat el darrer matí, ja marxant cap a Nairobi, quan les aigües turbulentes del riu Tsavo reguen la sabana seva. Aquí hi mandregen els hipopòtams i els cocodrils, s'hi alimenten tots els herbívors, des de nyus i zebres, dikdiks i gaseles, fins a girafes i elands.

Hem estat buscant intensament els carnívors. Hem tingut sort amb el lleó i diverses espècies de mangostes, però no pas amb el guepard o les hienes (per sort ja els havíem vist al Kruger), amb el lleopard (també l'havíem vist al Kruger a més d'Sri Lanka) i les nostres tres assignatures pendents, el serval, el caracal i el licaó. Algun dia de la nostra vida els veurem, espero!

De totes maneres, l'espècie que buscàvem amb més ganes era el gerenuk, un antílop de coll espectacular, llargarut i esvelt, amb uns pàmpols graciosos i unes potes llargues. És una barreja d'impala i girafa, amb un coll tan llarg que li permet menjar fulles de les branques més altes on cap altre herbívor pot arribar, tret de la gegant girafa. Hem estat de sort i n'hem vist diversos, quina meravella!

L'altre mamífers que buscàvem amb ganes era l'òrix, aquest antílop de gran mida, banyes llargues, rectilínies i esmolades, típics de les sabanes i deserts més àrids d'aquest continent. De nou hem estat de sort i n'hem pogut veure un grup bonic, tot i que distant. És un dels antílops més discrets i espantadissos.

També ens ha fet molta il·lusió veure els “nostres” ocells hivernants, com grans estols de cigonyes blanques (amb alguna d’Abdim entremig). Curiosament, de centenars que n’hi havia, només un parell portaven anella, senyal que no devien ser occidentals sinó d’altres punts de l’est d’Europa, on se les anella menys.

I entre les cigonyes, cucuts, orenetes, merles roqueres (sorprent el bon nombre que n’hem vist, tan escasses com són aquí!), escorxadors, i bon reguitzell d’ocells hivernants que passen els mesos freds en un lloc immillorable com aquest.

Mentrestant, anàvem fent bimbos i més bimbos, d'ocells diversos. Quin grapat d'ocells, entre espècies de savana i secà, rapinyaires, limícols i ardeids a les basses i rius, ocells europeus hivernant aquí, etc.

Ens hem pogut acomodar del Tsavo, i amb ell d'Àfrica, amb uns darrers moments espectaculars, quan un grup d'elefants han fet forats a llit sec d'un riu per a beure aigua. Els hem contemplat molta estona, gaudint d'aquesta meravella.

LLISTAT DE MAMÍFERS OBSERVATS:

Bush Elephant

Mountain Gorilla

Common Chimpanzee

Guereza Colobus

Olive Baboon

Yellow Baboon

Grey Cheeked Mangabey

Vervet Monkey

L'Hoest Monkey

Gentle Monkey

Red-tailed Monkey

Common Potoo

Red-legged Sun Squirrel

Böhm's Bush Squirrel

Unstriped Ground Squirrel

Fat Mouse *Steatomys* sp.

Horseshoe Bat *Rinolophus* sp.

Spotted-necked Otter

African Lion

White-tailed Mongoose

Slender Mongoose

Dwarf Mongoose

Tree Pangolin

Common Zebra

Common Warthog

Giraffe

Common Hippopotamus

African Buffalo

Common Eland

Black-fronted Duiker

Kirk's Dikdik

Grant's Gazelle

Gerenuk

Uganda Kob

Waterbuck

Impala

Topi

Hartebeest

Wildebeest or Bridled Gnu

Fringe-eared Oryx

Bottlenose Dolphin

TOTAL: 41 espècies (11 espècies de primats!)

LLISTAT D'OCELLS OBSERVATS:

Somali Ostrich

Common Ostrich

Great White Pelican

Pink-backed Pelican
Long-tailed Cormorant
Black-crowned Night-Heron
Cattle Egret
Squacco Heron
Madagascar Pond-Heron
Striated Heron
Little Egret
Dimorphic Egret
Western Reef Egret
Black Heron
Yellow-billed Egret
Great White Egret
Purple Heron
Black-headed Heron
Hammerkop
White Stork
Yellow-billed Stork
Abdim's Stork
African Openbill
Woolly-necked Stork
Saddle-billed Stork
Marabou Stork
Shoebill
Sacred Ibis
Haddada Ibis
Glossy Ibis
African Spoonbill
Egyptian Goose
Spur-winged Goose
Knob-billed Duck

African Pygmy-goose
White-faced Whistling-Duck
White-backed Duck
Yellow-billed Duck
Black Kite
Black-winged Kite
Secretarybird
African Fish-Eagle
Palm-nut Vulture
Osprey
Egyptian Vulture
White-headed Vulture
White-backed Vulture
Rüppell's Vulture
Black-chested Snake-Eagle
Brown Snake-Eagle
Southern Banded Snake-Eagle
African Marsh Harrier
Western Marsh Harrier
Montagu's Harrier
Pallid Harrier
Eastern Chanting-goshawk
Lizzard Buzzard
African Goshawk
Black Sparrowhawk
Augur Buzzard
Mountain Buzzard
Eurasian Buzzard
Tawny Eagle
Wahlberg's Eagle
African Hawk-Eagle

Booted Eagle
Ayre's Hawk-Eagle
Bateleur
Long-crested Eagle
Martial Eagle
Lesser Kestrel
Grey Kestrel
African Pygmy-Falcon
Helmeted Guineafowl
Vulturine Guineafowl
Eastern Crested Guineafowl
Western Crested Guineafowl
Coqui Francolin
Crested Francolin
Yellow-necked Spurfowl
Red-necked Spurfowl
White-spotted Flufftail
African Crake
Black Crake
Allen's Gallinule
Common Moorhen
African Jacana
Rey-crowned Crane
Kori Bustard
Buff-crested Bustard
White-bellied Bustard
Black-bellied Bustard
Hartlaub's Bustard
Black-winged Stilt
Crab Plover
Water Thick-knee

Spur-winged Lapwing
Long-toed Lapwing
Wattled Lapwing
Black-headed Lapwing
Senegal Lapwing
Three-banded Plover
Common Plover
Little Ringed Plover
Grey Plover
Ruff
Common Sandpiper
Wood Sandpiper
Green Sandpiper
Common Sandpiper
Marsh Sandpiper
Whimbrel
Sooty Gull
Lesser Crested Tern
Greater Crested Tern
Caspian Tern
White-cheeked Tern
Roseate Tern
Chestnut-bellied Sandgrouse
Black-faced Sandgrouse
African Green Pigeon
Speckled Pigeon
Afep Pigeon
White-napped Pigeon
Rock Dove
Emerald-spotted Wood-Dove
Blue-spotted Wood-Dove

Tambourine Dove
Namaqua Dove
Ring-necked Dove
Red-eyed Dove
Mourning Collared Dove
Laughing Dove
Dusky Turtle Dove
Meyer's Parrot
Grey Parrot
Fisher's Lovebird
Red-headed Lovebird
Great Blue Turaco
Ross's Turaco
Hartlaub's Turaco
Black-billed Turaco
Fischer's Turaco
White-bellied Go-away-bird
Bare-faced Go-away-bird
Eastern Plantain-eater
Jacobin Cuckoo
Thick-billed Cuckoo
African Cuckoo
Common Cuckoo
Red-chested Cuckoo
Black Cuckoo
Barred Long-tailed Cuckoo
Dusky Long-tailed Cuckoo
Diderik Cuckoo
Klas's Cuckoo
African Emerald Cuckoo
Chattering Yellowbill

White-browed Coucal
Blue-headed Coucal
African Wood Owl
Verreaux's Eagle-Owl
Pearl-spotted Owlet
Slender-tailed Nightjar
Freckled Nightjar
Little Swift
Alpine Swift
Forbes-Watson's Swift
African Palm Swift
Sabine's Spintail
Speckled Mousebird
White-headed Mousebird
Blue-napped Mousebird
Pied Kingfisher
Striped Kingfisher
Grey-headed Kingfisher
Brown-hooded Kingfisher
Woodland Kingfisher
Blue-breasted Kingfisher
Malchite Kingfisher
African Pygmy Kingfisher
Shinning-blue Kingfisher
Little Bee-eater
Cinnamon-chested Bee-eater
White-throated Bee-eater
Somali Bee-eater
Black Bee-eater
European Bee-eater
Blue-cheeked Bee-eater

Northern Carmine Bee-eater

Broad-billed Roller

Blue-throated Roller

Lilac-breasted Roller

European Roller

Purple Roller

Green Woodhoopoe

Common Scimitarbill

African Hoopoe

Eastern Yellow-billed Hornbill

Red-billed Hornbill

Von Der Decken's Hornbill

African Grey Hornbill

Crowned Hornbill

Silvery-cheeked Hornbill

Black-and-white-casqued Hornbill

Yellow-rumped Tinkerbird

Yellow-throated Tinkerbird

Speckled Tinkerbird

Red-fronted Tinkerbird

Green Barbet

Grey-headed Barbet

Red-fronted Barbet

Spot-flanked Barbet

Black-throated Barbet

Yellow-spotted Barbet

Hairy-breasted Barbet

Black-collared Barbet

Brown-breasted Barbet

Red-faced Barbet

Double-toothed Barbet

Crested Barbet
Eastern Yellow-billed Barbet
Greater Honeyguide
Scaly-throated Honeyguide
Lesser Honeyguide
Thick-billed Honeyguide
Least Honeyguide
Cassin's Honeybird
Fine-banded Woodpecker
Buff-spotted Woodpecker
Brown-eared Woodpecker
Cardinal Woodpecker
Elliot's Woodpecker
Yellow-crested Woodpecker
Red-winged Lark
Flappet Lark
Singing Bush Lark
Pink-breasted Lark
Fisher's Sparrow-Lark
Chestnut-headed Sparrow-Lark
Rock Martin
Sand Martin
African Plain Martin
Banded Martin
Northern House Martin
Red-rumped Swallow
Rufous-chested Swallow
Lesser Striped Swallow
Mosque Swallow
Angola Swallow
Barn Swallow

Wire-tailed Swallow
Black Saw-wing
African Pied Wagtail
Mountain Wagtail
Western Yellow Wagtail
Pangani Longclaw
Yellow-throated Longclaw
Golden Pipit
African Pipit
Striped Pipit
Petit's Cuckooshrike
Eastern Nicator
Western Nicator
Common Bulbul
Yellow-whiskered Greenbul
Little Greenbul
Slender-billed Greenbul
Sombre Greenbul
Eastern Mountain Greenbul
Olive-breasted Mountain Greenbul
Yellow-bellied Greenbul
Northern Brownbul
Terrestrial Brownbul
Lowland Tiny Greenbul
Cabani's Greenbul
Little Grey Greenbul
Ansorge's Greenbul
Toro Olive Greenbul
Plain Greenbul
Red-tailed Bristlebill
Yellow-eyed Bristlebill

Red-tailed Greenbul
White-throated Greenbul
Pale-throated Greenbul
Honeyguide Greenbul
Equatorial Akalat
Brown-chested Alethe
Red-throated Alethe
White-browed Robin-Chat
Blue-shouldered Robin-Chat
Snowy-crowned Robin-Chat
Red-capped Robin-Chat
Grey-winged Robin-Chat
White-bellied Robin-Chat
African Thrush
White-tailed Ant-Thrush
Rufous Flycatcher-Thrush
Rufous-tailed Rock-Thrush
Sooty Chat
African Stonechat
Northern Wheatear
Isabelline Wheatear
Pied Wheatear
Common Nightingale
Common Redstart
Rufous-tailed Scrub-Robin
White-browed Scrub-Robin
Brown-backed Scrub-Robin
Spotted Palm-thrush
African Reed Warbler
White-winged Swamp Warbler
Cinnamon Bracken Warbler

Little Rush Warbler
Common Whitethroat
Willow Warbler
Wood Warbler
Green Hylia
Neumann's Warbler
White-browed Crombec
Green Crombec
Eastern Crombec
Green-backed Eremomela
Yellow-bellied Hylia
Black-faced Rufous Warbler
Zitting Cisticola
Rattling Cisticola
Ashy Cisticola
Winding Cisticola
Coastal Cisticola
Red-faced Cisticola
Trilling Cisticola
Tabora Cisticola
Tawny-flanked Prinia
White-chinned Prinia
Banded Prinia
Grey-capped Warbler
Grey-backed Camaroptera
Olive-green Camaroptera
Yellow-breasted Apalis
Black-headed Apalis
Buff-throated Apalis
Black-throated Apalis
Masked Apalis

White-eyed Slaty Flycatcher
African Grey Flycatcher
Pale Flycatcher
Spotted Flycatcher
African Dusky Flycatcher
Swamp Flycatcher
Grey Tit-Flycatcher
Grey-throated Tit-Flycatcher
Dusky-blue Flycatcher
Chapin's Flycatcher
Sooty Flycatcher
Chin-spot Batis
Eastern Black-headed Batis
Forest Batis
Black-and-white Shrike-Flycatcher
African Shrike-Flycatcher
Brown-throated Wattle-eye
Chestnut Wattle-eye
African Paradise-flycatcher
Blue-mantled Crested-flycatcher
African Blue-flycatcher
Little Yellow Flycatcher
Scaly-breasted Illadopsis
Rufous Chatterer
Arrow-marked Babbler
Black-lored Babbler
Somali Tit
Dark-eyed Black Tit
Dusky Tit
Grey Penduline-tit
African Yellow White-eye

Bronze Sunbird
Purple-breasted Sunbird
Green-headed Sunbird
Blue-throated Brown Sunbird
Eastern Double-collared Sunbird
Northern Double-collared Sunbird
Olive-bellied Sunbird
Scarlet-chested Sunbird
Hunter's Sunbird
Green-throated Sunbird
Green Sunbird
Olive Sunbird
Copper Sunbird
Superb Sunbird
Purple-banded Sunbird
Tsavo Sunbird
Red-chested Sunbird
Collared Sunbird
Common Fiscal
Long-tailed Fiscal
Taita Fiscal
Grey-backed Fiscal
Lesser Grey Shrike
Red-tailed Shrike
Red-backed Shrike
Tropical Boubou
East Coast Boubou
Black-headed Gonolek
Papyrus Gonolek
Brubru
Slate-coloured Boubou

Albertine Sooty Boubou
Black-backed Puffback
Pringle's Puffback
Pink-footed Puffback
Black-crowned Tchagra
Rosy-patched Bushshrike
Orange-breasted Bushshrike
Lühder's Bushshrike
Many-coloured Bushshrike
Bocage's Bushshrike
Northern White-crowned Shrike
White-crested Helmetshrike
Chestnut-fronted Helmetshrike
Fork-tailed Drongo
Velvet-mantled Drongo
Piacpiac
House Crow
Cape Crow
Pied Crow
Eastern Black-headed Oriole
Western Black-headed Oriole
Eurasian Golden Oriole
Red-billed Oxpecker
Yellow-billed Oxpecker
Golden-breasted Starling
Narrow-tailed Starling
Chestnut-winged Starling
Waller's Starling
Slender-billed Starling
Greater Blue-eared Starling
Rüppell's Starling

Black-bellied Starling
Purple-headed Starling
Splendid Starling
Violet-backed Starling
Superb Starling
Wattled Starling
House Sparrow
Chestnut Sparrow
Northern Grey-headed Sparrow
Parrot-billed Sparrow
White-browed Sparrow-Weaver
Grey-capped Social-Weaver
Red-billed Buffalo-Weaver
White-headed Buffalo-Weaver
Village Weaver
Lesse Maked Weaver
Spectacled Weaver
Black-necked Weaver
Baglafaecht Weaver
Grosbeak Weaver
Slender-billed Weaver
Golden-backed Weaver
Black-headed Weaver
Northern Brown-throated Weaver
Compact Weaver
Golden Palm Weaver
Orange Weaver
Dark-backed Weaver
Brown-capped Weaver
Black-billed Weaver
Viillot's Black Weaver

Read-headed Malimbe
Red-headed Weaver
Fan-tailed Widowbird
White-winged Widowbird
Fire-fronted Bishop
Southern Red Bishop
Northern Red Bishop
Zanzibar Red Bishop
Black Bishop
Grey-headed Nigrita
White-breasted Nigrita
Green-winged Pytilia
Red-throated Twinspot
Green Twinspot
Red-cheeked Cordon-bleu
Blue-capped Cordon-bleu
Red-billed Firefinch
Common Waxbill
Black-crowned Waxbill
Black-and-white Mannakin
Magpie Mannakin
Eastern Paradise-Whydah
Pin-tailed Whydah
Straw-tailed Whydah
Village Indigobird
Yellow-fronted Canary
Western Citril
Southern Grosbeak-Canary
Cinnamon-breasted Bunting
Golden-breasted Bunting
Somali Bunting

TOTAL: 454 espècies!